

Mowa Chamberlaina w Izbie Gmin

Co Anglia zaproponowała Niemcom?

Odpowiedź Hitlera doreczona Hendersonowi

LONDYN, 29. 8. Specjalnie zapowiadane posiedzenie Izby Gmin rozpoczęło się o godz. 14.45 w celu wysłuchania sprawozdania z ostatnich stosunków z Niemcami. Na sali obrad panował pełny spokój. Pomiedzy różnymi stronnictwami znikły zupełnie różnice partyjne. Panowała atmosfera koleżeńska.

Chamberlain owacyjnie powitany, rozpoczął przemówienie o godz. 14.50.

Sprawozdanie Hendersona

Wspomniawszy o zaproszeniu skierowanym do Hendersona i o propozycji, by Henderson udał się następnie do Anglii, Chamberlain powiedział: Otrzymałem sprawozdanie (dotyczące spotkania) od naszego ambasadora w piątek wieczorem. Nie zostało jednak całkowicie odszyfrowane do północy i dopiero rano następnego dnia miałem całość przed sobą. W sobotę Henderson przybył samolotem z Berlina i z tego, co powiedział, wywnioskowaliśmy, że w Berlinie nie uważają za konieczne, iż powinien wrócić tego samego dnia. Ale rząd niemiecki pragnąłby, byśmy z największą uwagą przestudiowali notę, jaką nam przesłał. Zgodnie z tym poświęciliśmy całą sobotę i poranne godziny niedzieli bardzo starannie i wyczerpująco rozpatrzyliśmy dokument przywieziony nam przez brytyjskiego ambasadora, oraz odpowiedzi, jaką zamierzaliśmy wysłać. Nasza ostateczna odpowiedź została zabrana przez ambasadora wczoraj popołudniu, kiedy poleciał samolotem do Berlina i wręczył ją w nocy kanclerzowi Hitlerowi.

Propozycja porozumienia angielsko-niemieckiego

Byłbym rad, gdybym mógł ujawnić przed Izłą w całej pełni informacje dotyczące wymiany not z kanclerzem Hitlerem, ale członkowie Izby rozumieją, iż w tak niezwykle delikatnej sytuacji, kiedy tak poważne sprawy zawisły na wadze, nie jest w interesie publicznym ogłaszanie tych poufnych oświadczeń, lub komentarzy ich szczegółów w obecnym stadium. (oklaski). Mogę jednak wskazać w bardzo ogólnych zarysach na pewne główne punkty, które w nich poruszono. Kanclerz Hitler — dodał Chamberlain — pragnął przekonać rząd J. K. Mości o życzeniu porozumienia an-

gielsko - niemieckiego, posiadającego całkowicie trwały charakter. Z drugiej strony nie pozostawił rządowi J. K. Mości żadnych wątpliwości co do pilności załatwienia spraw niemiecko - polskich. Rząd J. K. Mości wyraził również często życzenie zrealizowania takiego porozumienia między Anglią a Niemcami i jak tylko okoliczności na to pozwolą, powita z rado-

ścią możliwość przedyskutowania z Niemcami ogólnego załatwienia spraw, które powinny znaleźć miejsce w każdym stałym porozumieniu. (oklaski).

Zatarg polsko-niemiecki

Ale wszystko obraca się wokół sposobu, w jaki najbliższe różnice

pomiedzy Niemcami a Polską mogą być traktowane (oklaski), oraz wokół istoty propozycji, jakie mogłyby być uczynione w celu osiągnięcia rozwiązania. Wyraźnie oświadczyliśmy, iż nasze zobowiązania wobec Polski ujęte w formalny sposób w układzie podpisanym 25. 8., będą wykonywane. (oklaski).

Rząd wielokrotnie publicznie

stwierdził, iż niemiecko - polskie kwestie sporne powinny być załatwione za pomocą środków pokojowych. Jednocześnie pierwszym warunkiem dla owocnej dyskusji jest konieczność zmniejszenia istniejącego napięcia. Rząd J. K. Mości wyraża wobec tego nadzieję, iż oba rządy uczynią wszystko co będzie w ich mocy, by zapobiec rozpowszechnia-

niu przesadnych wiadomości i wszelkiego rodzaju działalności, która może przyczynić się do zaostrenia niebezpiecznej sytuacji.

Rząd J. K. Mości wyraża nadzieję, iż słuszne załatwienie spraw spornych mogłoby być osiągnięte w drodze swobodnych rokowań, co mogłoby ze swej strony doprowadzić do szerszych i dalszych perspektyw, mogłoby się przyczynić do trwałych, korzystnych wyników dla Europy i całego świata.

Decyzja w ręku Hitlera

W chwili obecnej sytuacja polega na tym, iż czekamy na odpowiedź Hitlera na nasze oświadczenie. Od istoty tej odpowiedzi zależy, czy będzie można w dalszym ciągu badać sytuację i pracować dla pokoju.

W zakończeniu przemówienia Chamberlain wyraził szczerze dla spokoju, który cechuje postawę społeczeństwa angielskiego oraz omówił pogotowie obronne kraju. LONDYN, 29. 8. ODPOWIEDZ KANCLERZA HITLERA ZOSTAŁA DORECZONA AMBASADOROWI HENDERSONOWI O GODZINIE 19.15 W KANCLERSTWIE.

Nie Polska dąży do wojny
Do opinii świata
Odezwa pisarzy katolickich

Polscy pisarze i dziennikarze katolicycy wydali odezwę następującej treści:

DO OPINII ŚWIATA.

Nad narodami zawisło widmo wojny, która niesie ze sobą zniszczenie całego dorobku cywilizacji i kultury wielu pokoleń.

W ciągu swego odrodzonego życia państwowego Polska pamięta straszliwych skutków ostatniej wojny światowej, wierna swym rycerskim tradycjom, nie uciekała się przy rozwiązywaniu wielu problemów i trudności do siły orężnej, ale na drodze pokojowej szukała załatwienia wszelkich sporów.

Wybieraliśmy zawsze drogę pokoju i porozumienia, mimo, że posiadamy silną i męzną armię. I właśnie na ten bastion pokoju, zwany od wieków przedmurzem chrześcijaństwa i cywilizacji zachodniej, spryskiwały się obecnie niszczycielskie moce spod znaku swastyki. Trzecia Rzesza, która na przestrzeni kilkunastu miesięcy pozbawiła wolności i praw szereg sąsiedzkich narodów, sięga obecnie po odwieczne ziemie polskie, grożąc nawet zniszczeniem samej niepodległości państwa polskiego. Groźba zaboru Gdańska, odwiecznego łącznika Polski ze światem przez morze, jest nowym zbrodniem z zamachem na normalny układ stosunków europejskich, wywołany olbrzymią hekatombą krwi podczas ostatniej wojny.

W obliczu tak bliskiego niebezpieczeństwa my, katolicy pisarze i dziennikarze Polski, uważamy za

obowiązek najwyższy odwołać się do sumienia wszystkich ludów świata, przypominając raz jeszcze, że nie Polska jest napastnikiem, czyhającym na cudzą własność i nie Polska dąży do wojny, ale zmuszona jest nieustannymi aktami gwałtów do obrony swych granic, swych praw i swojego honoru.

Mamy wszyscy w pamięci wznieśloną wskazanią Głowy Kościoła katolickiego, Papieża Piusa XII, że „siła rozsądku, a nie siła oręża toruje sobie drogę sprawiedliwości, a imperia, nie oparte na sprawiedliwości, nie mają błogosławieństwa Bożego”, i że „polityka wyzbyta moralności zdradza tych, którzy ją taką czynią”.

Z tym stanowiskiem Ojca Świętego, oraz z odezwaniami prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn. i króla Belgów harmonizując w pełni słowa Prezydenta naszej Rzeczypospolitej, Naczelnego Wodza Armii Polskiej i uczucia całego narodu polskiego.

Nie wątpimy, że wszystko, co uczciwe, praworządne, prawdziwie kulturalne w tej walce nerwów, a być może i w walce orężnej, stanie po stronie Polski, która w myśl swoich tradycji historycznych dzisiaj znów broni hasła „Za naszą wolność i waszą”.

Choć miłujemy pokój, w walce nam narzuconej nie ustaniemy, ale gotowi jesteśmy przelać nawet ostatnią kroplę krwi, wierząc w nasze zwycięstwo.

Wy, pisarze i dziennikarze świata, wy, którym tak drogie są ideały wolności i sprawiedliwości, zrozumiecie to stanowisko waszych polskich współtowarzyszy i współdziałać będziecie z nami w obronie cywilizacji i prawa. Bądźcie

świadkami dobrej woli narodu polskiego i jego czystego sumienia.

Wierzmy niezłomnie, że jadowita broń oszczerstw, miotanych dziś na Polskę przez propagandę hitlerowską odparta będzie przez was i należycie napiętnowana. Polska nie jest zamkniętą dla opinii świata, jak Trzecia Rzesza, każdy zdaje sobie sprawę z potworności kłamstw i insynuacji hitlerowskich, które mają już za sobą ponurą historię.

Warszawa, dn. 29 sierpnia 1939. ZJEDNOCZENIE POLSKICH PISARZY I DZIENNIKARZY KATOLICKICH:

Prezes: (—) Stanisław Miłaszewski

Wiceprezesi: (—) Zofia Kossak-Szczucka, Kazimierz Marian Morawski, Leon Radziejewski

Członkowie Zarządu: (—) Ks.

Zygmunt Kaczyński, Władysław Sobański, Oskar Halecki, Ks. Edward Kosibowicz T. J., Konrad Olchowicz, Medard Kozłowski, Jan Moszyński, Jan Rembieliński, Adam Romer, Artur Chojecki, Bohdan Skąpski, Bolesław Jurkowski.

Partner sowiecki zawiódł
Rada Najwyższa Z.S.R.R. odroczyła ratyfikację paktu z Niemcami

LONDYN, 29. 8. REUTER DONOSI Z MOSKWY, ŻE RADA NAJWYŻSZA NIE RATYFIKUJE PAKTU SOWIECKO - NIEMIECKIEGO W BIEŻĄCYM MIESIĄCU. ODŁOŻENIE RATYFIKACJI

UWAZANE JEST ZA DĄŻENIE DO POHAMOWANIA RZESZY ZANIM NIE ZOSTANIE OPRAWOWANY PLAN POKOJOWEGO ROZWIĄZANIA OBECNEGO KONFLIKTU.

Fałsze o Polsce w Słowacji

Aby upoźorować inwazję niemiecką
Kategoryczny protest rządu polskiego

Polska Agencja Telegraficzna ogłasza następujący komunikat:

W dniu 28 bm. radio słowackie po przybyciu wojsk niemieckich na terytorium Słowacji „w myśl układu niemiecko - słowackiego o ochronie” ogłosiło komunikat o grożącym niebezpieczeństwie ze strony polskiej i wezwało ludność słowacką, by odnosiła się do wojsk niemieckich jako do dobrych przyjaciół i współpracowników z nimi „w walce ze wspólnym wrogiem”.

Chwila, która została wybrana w Słowacji dla ogłoszenia Polski jako wroga tego kraju, mówi sama za siebie i dowodzi, że rząd słowacki pod wpływem obcego państwa nie panuje nad sytuacją w swoim kraju.

Polska nie żywi żadnych nieprzychylnych zamiarów wobec narodu i państwa słowackiego, dla którego naród polski zachowuje żywą przyjaźń, to też ostrzec musi społeczeństwo słowackie przed świadomym wprowadzaniem go w błąd.

Rząd Polski w dniu dzisiejszym zaprotestował kategorycznie wobec posła słowackiego w Warszawie oraz za pośrednictwem swego charge d'affaires w Bratysławie przeciwko wspomnianej ode-

zwie oraz wrogiej akcji skierowanej przeciwko Polsce.

Ewakuacja dzieci z Paryża

PARYŻ, 29. 8. W środę, 30 bm. rozpocznie się ewakuacja dzieci i szkół z Paryża.

Zakaz wyszynku

Komisarz Rządu m. st. Warszawy wydał zakaz sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 4 i pół proc. alkoholu.

Zakaz obowiązuje od dnia 29-go sierpnia, aż do odwołania.

Konsulowie niemieccy odstawieni do ambasady Rzeszy w Warszawie

Wobec faktu zastosowania arsztu domowego, w piątek, dnia 25 b. m. w stosunku do konsula R. P. w Kwidzynie i wkroczeniu do gmachu konsulatu policji, która dozorowała przez trzy dni konsula i jego personel w czasie pracy i spoczynku, poczym w dniu 29. 8.

konsula odstawiono autem policyjnym do konsulatu generalnego R. P. w Królewcu, konsulowie niemieccy ze Lwowa i Cieszyńska zostają odstawieni przez policję do ambasady niemieckiej w Warszawie.

Doniosłe zmiany

w statucie Banku Polskiego

Pełnomocnictwa dla Rady Banku

Dnia 29 sierpnia r. b. Rada Banku Polskiego wobec przełomowej sytuacji politycznej uchwaliła projekt przepisów przejściowych do statutu Banku, który zostanie przedstawiony nadzwyczajnemu walnemu zebraniu akcjonariuszów, zwołanemu na dzień 1-go września r. b.

Projekt przepisów przejściowych upoważnia Radę Banku do podwyższania i obniżania kwot, zakreślających granice działalności emisyjnej i kredytowej Banku Polskiego, zmiany kontyngentów kredytowych, dotyczących kupna papierów procentowych, biletów

skarbowych oraz pożyczek terminowych i otwartego kredytu, jak również kontyngentu emisyjnego będą się odbywały w takim samym trybie, w jakim dotychczas odbywała się zmiana kontyngentów t. zw. emisji fiducjarnej, t. j. drogą uchwały Rady Banku, zatwierdzonej przez ministra skarbu.

Przepisy przejściowe przewidują, że na czas do końca 1941 r. na Radę Banku przechodzą kompetencje walnego zebrania z wyjątkiem powiększania kapitału własnego i likwidacji Banku.

Pośrednictwo pokojowe

króla Belgii i królowej Holandii

Odpowiedź rządu polskiego

Z polecenia swych monarchów rządy belgijski i holenderski zwróciły się do rządów Polski, Francji, Niemiec, W. Brytanii i Włoch z propozycją „Bons Offices” króla Leopolda i królowej Wilhelminy, w celu pokojowego załatwienia istniejących między tymi państwami sporów. Rząd Polski w odpowiedzi powołał się na depesze Pana Prezydenta R. P. do Prezy-

denta Roosevelta, w której zasada tego rodzaju mediacji została przez Polskę przyjęta.

Następnie wyrażając uznanie dla pokojowej inicjatywy obojga monarchów, rząd polski zaznaczył, że nie wypowiada się narazie bardziej szczegółowo, wobec tego, że dotychczas żadna z tego rodzaju inicjatyw nie znalazła oddźwięku w rządzie Rzeszy Niemieckiej.

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121 Telefony 668-62 (sekretariat) 668-69 (ogólny)

ADMINISTRACJA: Warszawa, Marszałkowska 74 — Zarząd i buchalteria tel. 9-24-61 — Dział ogłoszeń tel. 9-24-78 — Prenumerata tel. 9-09-93 — Konto rozrachunkowe Nr 1 Konto P. K. O. Nr 23-400

Skrzynka Pocztowa 145 Adres telegraficzny: ABC Warszawa Oddział Prasy Administracji Biuletynu 20 tel. 107805 czynny godz. 1-20

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź Piotrkowska 92 tel. 278-48 Biuro czynne w godz. 9-19 Poznań 27 Grudnia 2 Włocławek-Cyganiki 24, tel. 135. Kalisz, Kolegińska 4, tel. 477. Katowice—ul. Starowiejska 3.

PRENUMERATA: miesięczna (z odniesieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie wydanie B wraz z premią zł. 3.30 miesięcznie Za granicą zł. 4.00 Wyd. B (z premią książkową) 6.50.

Za zwrot nadesłanych i nie zamówionych reklamów redakcja nie odpowiada.

Ceny ogłoszeń

za miejsce wysokości i milimetr przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł. w sekcje (wśród artykułów) 80 gr. w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Nekrologi 30 gr. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. opisy specjalne — 3 zł. lekarskie 30 gr. Drobne do 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tusty druk — podwójnie Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.) Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Marszałkowska 74 Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 924-78.

Redaktorzy działów: Jan Korolec — ogólny, polityczny, Jan Wyszynski — dział zagraniczny, informacje polityczne, Andrzej Pledowski — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, Witold Domański — dział kulturalny, Tadeusz Zakiewicz — kierownik działu ogłoszeń.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.

Ofioto w „Drukarni Literackiej”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121